

загрозами фінансово-економічним інтересам підприємства.

Як зазначає І. Бланк [2] з метою ефективного управління фінансово-економічною безпекою торговельних підприємств доцільно розробити власну систему економічної безпеки, що являє собою організовану сукупність заходів, методів, спеціальних органів, служб, відповідного інструментарію, що забезпечують захист життєво важливих інтересів комерційних структур від зовнішніх та внутрішніх загроз. При цьому забезпечення економічної безпеки торговельного підприємства може проводитися як власними силами підприємства, так із залученням спеціалізованих структур. Поряд з цим, також виникає необхідність в оцінці фінансово-економічної безпеки торговельних підприємств на всіх етапах життєвого циклу підприємницької діяльності за основними фінансовими показниками.

Отже, фінансово-економічна безпека підприємства являє собою складну систему, яка включає різноманітні внутрішні та зовнішні складові, що орієнтуються на забезпечення ефективності використання ресурсів підприємства за кожним бізнес-процесом та дозволить господарюючим суб'єктам комплексно та об'єктивно здійснювати управління фінансово-господарською діяльністю підприємств торговельної сфери.

Список використаної літератури

1. Бакунов О. О. Концептуальні основи управління економічною стійкістю торговельного підприємства : монографія / О. О. Бакунов, О. В. Сергєєва ; Міністерство освіти і науки України; Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. – Донецьк : ДонНУЕТ. – 2010. – 230 с.
2. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / Бланк И.А. – К.: «Эльга», «Ника-Центр», 2004. – 784 с.
3. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В., [за ред. Т.Г. Васильцева]. – Львів: ВИДАВНИЦТВО, 2012. – 386 с.
4. Горячева К. С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: Автореферат. – К.: Інститут економіки і прогнозування НАН України, 2006. – 17 с.
5. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізми забезпечення : монографія / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьова, О. М. Ляшенко. – К. : Лібра, 2003. – 280 с.
6. Фролов С.М. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів/ С. М. Фролов, О. В. Козьменко, І.І. Рекуненко, Н. А. Дехтяр – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 91 с.

МЕТОДИ ОБЛІКУ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Кальченко В. І., голова циклової комісії, викладач, Харківський державний автотранспортний коледж

Інвестиційна діяльність являє собою сукупність практичних дій юридичних осіб, держави та громадян щодо реалізації інвестицій. Нинішня

правова система України складається з більше ніж 100 законів та інших нормативних актів, що регулюють інвестиційну діяльність.

Законодавство визначає, що всі суб'єкти інвестиційної діяльності незалежно від форм власності та господарювання мають рівні права в частині здійснення цієї діяльності; самостійно визначають цілі, напрямки, види та обсяги інвестицій; залучають для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності, у тому числі шляхом організації конкурсів та торгів.

Об'єктами інвестиційної діяльності в Україні є : новостворювані та ті, що реконструюються, основні фонди, а також обігові кошти в усіх галузях народного господарства; цінні папери (акції, облігації та ін.); цільові грошові внески; науково-технічна продукція та інші об'єкти власності; майнові права та права на інтелектуальну власність.

Аналогічні об'єкти має її діяльність зарубіжних інвесторів, якщо вона не суперечить законодавству України. Іноземні інвестори мають право здійснювати інвестування на території України шляхом :пайової участі спільно з юридичними та фізичними особами України у створенні підприємств; створення підприємств, цілком належних іноземним інвесторам, а також філіалів підприємств іноземних юридичних осіб; придбання підприємств, будівель, споруд, паїв, акцій, облігацій та інших цінних паперів, а також іншого майна, яке за законодавством України може належати іноземним інвесторам; придбання прав користування землею та іншими природними ресурсами; надання позик, кредитів, майна та майнових прав.

Суб'єктами інвестиційної діяльності можуть бути: інвестори (замовники); виконавці робіт (підрядники); користувачі об'єктів інвестиційної діяльності; постачальники товарно-матеріальних цінностей, обладнання та проектної продукції; юридичні особи (банківські, страхові та посередницькі організації, інвестиційні фонди та компанії та ін.). громадяни України; іноземні юридичні та фізичні особи, держави та міжнародні організації. Суб'єкти інвестиційної діяльності діють в інвестиційній сфері, де здійснюється практична реалізація інвестицій.

До складу інвестиційної сфери включаються: сфера капітального будівництва; екологічна сфера; інноваційна сфера; сфера обігу фінансового капіталу; сфера реалізації майнових прав суб'єктів інвестиційної діяльності.

Діяльність, пов'язана з управлінням інвестиціями, називається інвестиційною. За визначенням національного П(С)БО 4 інвестиційна діяльність охоплює придбання, реалізацію необоротних активів, а також фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів. Інвестиційну діяльність визначають за трьома етапами: передінвестиційний етап визначає напрямки реального інвестування, обґрунтування стратегії та тактики інвестування, джерела покриття інвестицій та формування портфеля фінансових інвестицій; інвестиційний етап здійснює реальне та фінансове інвестування.

Реальне інвестування здійснюється при фінансуванні проектно-пошукових і будівельно-монтажних робіт, придбанні машин і устаткування, введенні об'єктів в експлуатацію, матеріально-технічному постачанні та поповненні обігових коштів. Фінансове інвестування здійснюється через внески до статутного капіталу інших суб'єктів, придбання акцій та інших цінних паперів, банківські вклади, депозити та інші фінансові інструменти; післяінвестиційний етап передбачає формування інформації про одержані від експлуатації інвестиційних проектів доходи, розрахунок фактичної ефективності інвестицій, обґрунтування рішень про реінвестування одержаних доходів.

У процесі аналізу інвестицій і результатів інвестиційної діяльності треба зробити висновки про: наявність інвестиційних ресурсів (за обсягом, структурою власного та залученого капіталу); інвестиційну привабливість альтернативних проектів; очікувану дохідність інвестування; потребу капітальних затрат і фінансових вкладень; грошовий потік і фактичну ефективність інвестицій.

Для суб'єкта інвестування важливою є також інформація про етап і структуру інвестиційного ринку, потенційних і реальних інвесторів, форми інвестування та повернення інвестованого капіталу, можливий вихід з інвестиційного проекту. фінансові інвестиції за національними П(С)БО 12 оцінюють за: ціною придбання з врахуванням супутніх витрат; справедливою вартістю інвестицій при обміні їх на цінні папери; справедливою вартістю, визначеною бартерним контрактом.

Формування собівартості фінансової інвестиції залежить від способу її придбання. Фінансові інвестиції можуть бути придбані: за грошові кошти; в обмін на цінні папери власної емісії; в обмін на інші активи (крім грошових коштів).

Собівартість фінансової інвестиції, придбаної за грошові кошти, складається з ціни придбання, комісійної винагороди, мита, податків, зборів, обов'язкових платежів та інших витрат, пов'язаних з придбанням цієї інвестиції.

П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» при зарахуванні на баланс вимагає відображати фінансові інвестиції за собівартістю, тобто за первинною вартістю. В подальшому буде потрібна інша оцінка, яка, як правило, відрізняється від первісної.

Методи обліку й оцінки довгострокових інвестицій в акції інших підприємств залежать від того, якою часткою інвестицій володіє інвестор.

Реальна оцінка інвестицій необхідна, по-перше, для правдивого відображення активів, по-друге, для практичних цілей - при виході акціонера із підприємства - інвестора, який має право претендувати на переоцінену частину інвестицій підприємства.

П(С)БО 12 "Фінансові інвестиції" вимагає оцінки (фактично переоцінки) фінансових інвестицій на кожен дату балансу. В залежності від характеристики фінансові інвестиції, в частині оцінки на дату балансу, поділяються на три види:

1. Фінансові інвестиції в асоційовані і дочірні підприємства, а також в спільну діяльність з утворенням юридичної особи (спільні підприємства).

У цьому випадку фінансові інвестиції відображаються на дату балансу за методом участі в капіталі. Збільшення (зменшення) балансової вартості таких фінансових інвестицій відображається в складі прибутку (збитку) від участі в капіталі. У Плані рахунків для цього призначені рахунки 72 "Доход від участі в капіталі" і 96 "Втрати від участі в капіталі", а самі доходи і витрати відображаються на однойменних рядках 110 і 150 форми № 2 "Звіт про фінансові результати".

2. Фінансові інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення. Такі фінансові інвестиції показуються в балансі за амортизованою собівартістю. Частіше за все такі інвестиції виражені облігаціями. Сума амортизації дисконту або премії показуються в складі інших фінансових прибутків та інших фінансових витрат. У Плані рахунків для цього призначені рахунки 73 "Інші фінансові доходи" і 95 "Фінансові витрати", а самі доходи і витрати відображаються на однойменних рядках 120 і 140 форми № 2 "Звіт про фінансові результати".

3 Всі інші фінансові інвестиції, крім названих вище.

Відображаються в балансі за справедливою вартістю, а якщо її не можна визначити, то за собівартістю. Збільшення балансової вартості таких фінансових інвестицій показується в складі інших доходів або інших витрат. У Плані рахунків для цього визначені рахунки 74 "Інші доходи" і 97 "Інші витрати", а самі доходи і витрати відображаються на однойменних рядках 130 і 160 форми № 2 "Звіт про фінансові результати".

Таким чином, оцінка фінансових інвестицій на дату балансу по-різному впливає на доходи і витрати інвестора, а для самої оцінки застосовуються різні методи.

Список використаної літератури

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції": наказ Міністерства фінансів України від 26.04.2000 № 91: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

МАТЕМАТИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ИЕРАРХИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ

Карпенко Н. Ю., канд. техн. наук, доцент, Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А. Н. Бекетова, г. Харьков

Потребление ресурсов в рамках иерархической системы бизнес-процессов можно рассматривать как взаимодействие трех атрибутов: процессов